

DQ-19012502040401 Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) (CBCS) (W.E.F. 2019) Examination

April - 2022

Economics

(Labour Economics-2)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- 1 ઔદ્યોગિક સંબંધોનો અર્થ અને તેનું મહત્ત્વ ચર્ચો. 14
અથવા
1 ઔદ્યોગિક ઝઘડાના વિવિધ કારણો વર્ણવો.
- 2 મજૂરસંઘના વિવિધ કાર્યો ચર્ચો. 14
અથવા
2 ભારતમાં મજૂરસંઘોની વિવિધ સમસ્યાઓ વર્ણવો.
- 3 ભારત સંલગ્ન વિવિધ સામાજિક સુરક્ષા યોજનાઓનું વર્ણન કરો. 14
અથવા
3 અસંગઠિત કામદાર સામાજિક સુરક્ષા કાયદો-૨૦૦૮ની ચર્ચા કરો.
- 4 ભારતમાં સ્ત્રી કામદાર સંલગ્ન સંરક્ષણ જોગવાઈઓની ચર્ચા કરો. 14
અથવા
4 બાળમજૂરનો અર્થ અને કારણો વિશે ચર્ચા કરો.
- 5 ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ બે) 14
(1) ઔદ્યોગિક ઝઘડાનું વર્ગીકરણ
(2) મજૂરસંઘોનું માળખું.
(3) સામાજિક સુરક્ષાનો અર્થ અને સંકલ્પના
(4) સ્ત્રી કામદારોની સમસ્યાઓ

ENGLISH VERSION

- 1 Discuss the meaning and importance of industrial relations. 14

OR

- 1 Describe the various causes of industrial disputes.
- 2 Discuss the various functions of the labor union. 14

OR

- 2 Describe the various problems of labor unions in India.
- 3 Describe the various social security schemes in India. 14

OR

- 3 Discuss the Unorganized Workers Social Security Act-2009.
- 4 Discuss the protection provisions relating to women workers in India. 14

OR

- 4 Discuss the meaning and causes of child labor.
- 5 Write short notes : (any **two**) 14
- (1) Classification of industrial disputes.
  - (2) The structure of trade unions.
  - (3) The meaning and concept of social security.
  - (4) Problems of working women.